

ລະແວກ

THE FALL OF LOVEK

คำนำ

ประวัติศาสตร์กัมพูชาในยุคกรุงละแวกเป็นช่วงเวลาที่ได้เต็มไปด้วยเหตุการณ์สำคัญ ทั้งความรุ่งเรืองและความเสื่อมถอยของอาณาจักร ความขัดแย้งระหว่างราชวงศ์ การรุกรานจากอาณาจักรเพื่อนบ้าน และความพยายามฟื้นฟูอำนาจของกษัตริย์ผู้ครองราชย์ เรื่องราวในยุคนี้ไม่เพียงสะท้อนถึงความสามารถของผู้นำในช่วงเวลาวิกฤต แต่ยังเปิดเผยถึงอิทธิพลจากต่างชาติที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับการเมืองและสังคมของกัมพูชา

หนังสือเล่มนี้จัดทำขึ้นเพื่อให้ผู้อ่านได้เข้าใจถึงความสำคัญของกรุงละแวกในฐานะศูนย์กลางอำนาจแห่งสุดท้ายของกัมพูชาก่อนการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ในประวัติศาสตร์ เนื้อหาได้รวบรวมเหตุการณ์สำคัญ ตั้งแต่การก่อตั้งกรุงละแวกในรัชสมัยของสมเด็จพระบรมราชาที่ 2 (พญาจันทน์) จนถึงการล่มสลายของราชวงศ์ในยุคของพระบรมราชาที่ 5 พร้อมวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการล่มสลายของอาณาจักร และบทเรียนที่เราสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในยุคปัจจุบัน

ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือเล่มนี้จะเป็นแหล่งข้อมูลอันทรงคุณค่าแก่ผู้ที่สนใจประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และช่วยเสริมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับมรดกทางวัฒนธรรมและการเมืองของกัมพูชาในอดีต

ด้วยความเคารพในประวัติศาสตร์และความมุ่งมั่นในการนำเสนอความรู้

ລະແວក

ការຮູ້ເລື່ອງຂອງກັມພູຮາໃນຍຸກກຸ່ງລະແວກ.....	6
ເຫດການຮຸ່ຍກຸ່ງລະແວກ (ພ.ສ. 2136)	9
ຮາຍພຣະນາມກັດຣິຍ໌ເໝຣໃນສັມຍກຸ່ງລະແວກ	11
ພຣະບຣມຣາຮາທີ່ 2 (ພຣະຍາຈັນທ໌).....	11
ສມເດັຈພຣະບຣມຣາຮາທີ່ 3 (ພຣະຍາລະແວກ)	13
ສມເດັຈພຣະບຣມຣາຮາທີ່ 4 (ສມເດັຈພຣະມຸ່ນທຣາຮາ / ນັກພຣະສັດຮາ).....	16
ພຣະໄຮຍເຮຮຸ່ງທີ່ 1 (ເໝຣ: ຕຣະບາຣດັຍເຮຮຸ່ງຮີ໑).....	19
ພຣະບຣມຣາຮາທີ່ 5 (ເໝຣ: ຕຣະບາຣບຣມຣາຮາຮີ໕)	22

สมัยละแวกเป็นช่วงสำคัญในประวัติศาสตร์กัมพูชา ที่แสดงให้เห็นถึงความพยายามฟื้นฟูความรุ่งเรืองของอาณาจักรเขมร หลังจากที่เคยเสื่อมโทรมมาตั้งแต่ปลายยุคอาณาจักรนครวัด (แองกอร์) โดยมีศูนย์กลางการปกครองอยู่ที่เมืองละแวก (Lovek) ซึ่งตั้งอยู่บริเวณอำเภอกำแพงตราจในจังหวัดกำแพงชนังปัจจุบัน

ความสำคัญของสมัยละแวก

1. ฟื้นฟูอาณาจักรเขมร

- สมัยละแวกเริ่มขึ้นเมื่อพระยาจันทรราชา (สมเด็จพระบรมราชาที่ 2 หรือพญาจันทน์) ขึ้นครองราชย์หลังการปราบปรามเจ้ากอง ซึ่งล้มล้างพระศรีสุคนธบทกษัตริย์องค์ก่อนหน้า
- พระองค์ทรงย้ายราชธานีมาที่เมืองละแวก และสร้างสถาปัตยกรรมสำคัญ เช่น พระวิหารจตุรมุขมหาปราสาท และพระพุทธรูปอัฐรัส สร้างความเป็นศูนย์กลางของศาสนาและวัฒนธรรมในยุคนี้

2. ความสัมพันธ์กับต่างชาติ

- กัมพูชาในสมัยนี้มีความโดดเด่นในด้านการค้ากับชาวต่างชาติ โดยเฉพาะชาวสเปน แตกต่างจากอาณาจักรใกล้เคียง เช่น อยุธยาและพม่าที่ค้าขายกับโปรตุเกสเป็นหลัก
- การเปิดรับวัฒนธรรมต่างชาติในยุคนี้แสดงถึงการปรับตัวและความสามารถในการเจรจาต่อรองของกษัตริย์เขมรในสมัยนั้น

3. การรุกรานอาณาจักรอยุธยา

- ในช่วงที่กรุงศรีอยุธยาอ่อนแอจากการรุกรานของพม่า เขมรในสมัยละแวกสามารถใช้อุบายนี้ยกทัพเข้ากวาดต้อนผู้คนจากหัวเมืองทางตะวันออกของอยุธยา ทำให้เขมรมีความเข้มแข็งขึ้นในระยะเวลาสั้นๆ

4. จุดจบของสมัยละแวก

- อย่างไรก็ตาม ความรุ่งเรืองของละแวกสิ้นสุดลงเมื่อกรุงละแวกถูกเผาทำลายโดยกองทัพของสมเด็จพระนเรศวรมหาราชในปี พ.ศ. 2136
- การเสียกรุงละแวกทำให้กัมพูชาตกอยู่ในความวุ่นวาย และกลายเป็นรัฐประเทศราชของอยุธยาต่อมา